

VII. OBLASTI S PŘEKROČENÍM IMISNÍCH LIMITŮ

VII.1 Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany lidského zdraví

Na území ČR jsou každoročně vymezovány oblasti s překročením imisních limitů hromadně pro všechny znečišťující látky, které jsou sledovány z hlediska ochrany lidského zdraví. Mapa oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu¹ bez zahrnutí přízemního ozonu podává ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území ČR. V roce 2024 bylo jako oblast s překročením imisních limitů vymezeno 1,3 % území ČR (v roce 2023 to bylo 0,9 %), kde žije přibližně 7,4 % obyvatel (5,9 % v roce 2023; Obr. VII.1.1; Tab. VII.1.1). Vymezení těchto oblastí je zapříčiněno překroče-

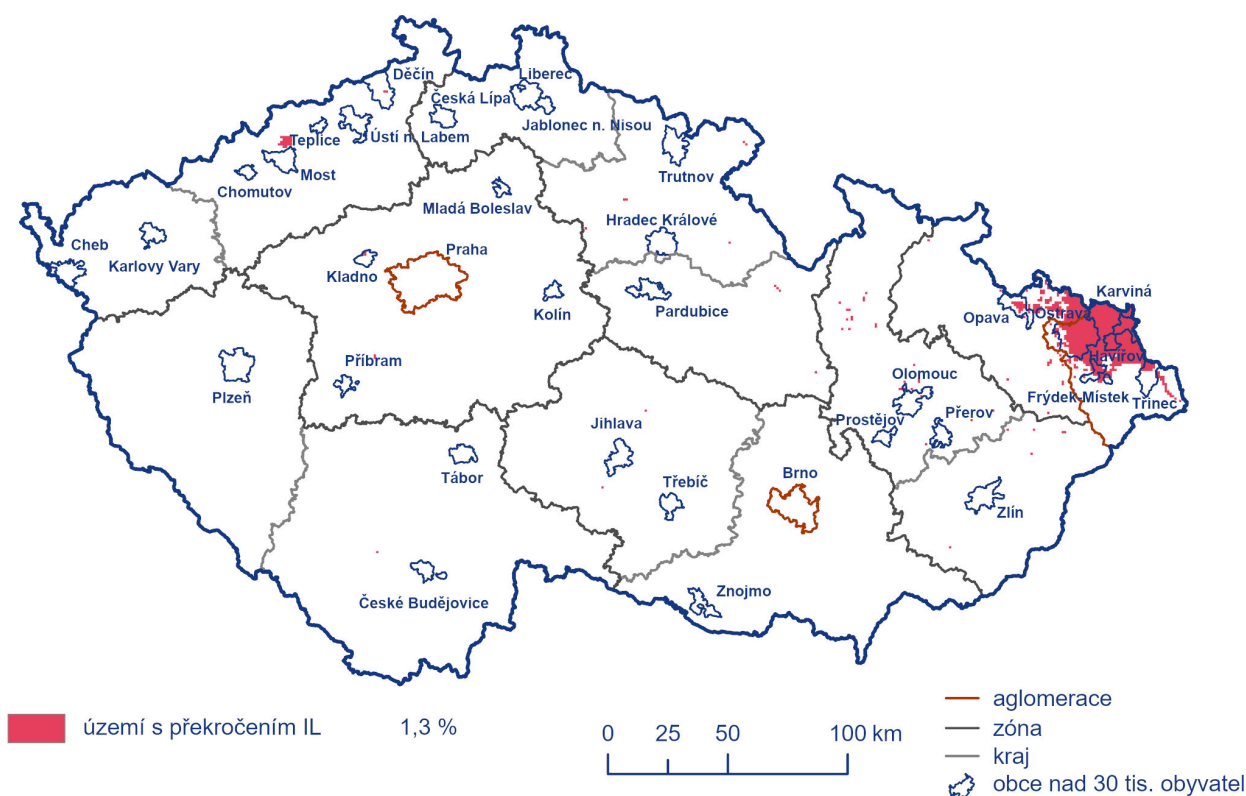
ním ročního imisního limitu pro benzo[a]pyren (Tab. VII.1.1). Zcela výjimečně odhadnuté hodnoty z plošného mapování v roce 2024 překročily denní imisní limit pro ochranu zdraví pro SO₂ (kap. IV. 7), nicméně se jednalo o velmi malé území v Ústeckém kraji (Tab. VII.1.2). Největší území s nadlimitními koncentracemi bylo vymezeno v aglomeraci O/K/F-M (cca 40,7 %) a v zóně Moravskoslezsko (cca 5,6 %; Tab. VII.1.2). I přes zlepšení situace v posledních letech je stále v aglomeraci O/K/F-M nadlimitním koncentracím vystavena většina obyvatel (cca 80 %; Tab. VII.1.3) a jedná se o dlouhodobě nejzatíženější oblast v ČR. Po zahrnutí přízemního ozonu bylo oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu v roce 2024 vymezeno 1,4 % území ČR (Obr. VII.1.2), kde žije přibližně 7,5 % obyvatel (Tab. VII.1.1).

V roce 2024 (Obr. VII.1.3) bylo území s nadlimitními koncentracemi alespoň jedné znečišťující látky druhé nejmenší v hodnoceném období 2014–2024. K relativně dobré kvalitě ovzduší v ČR

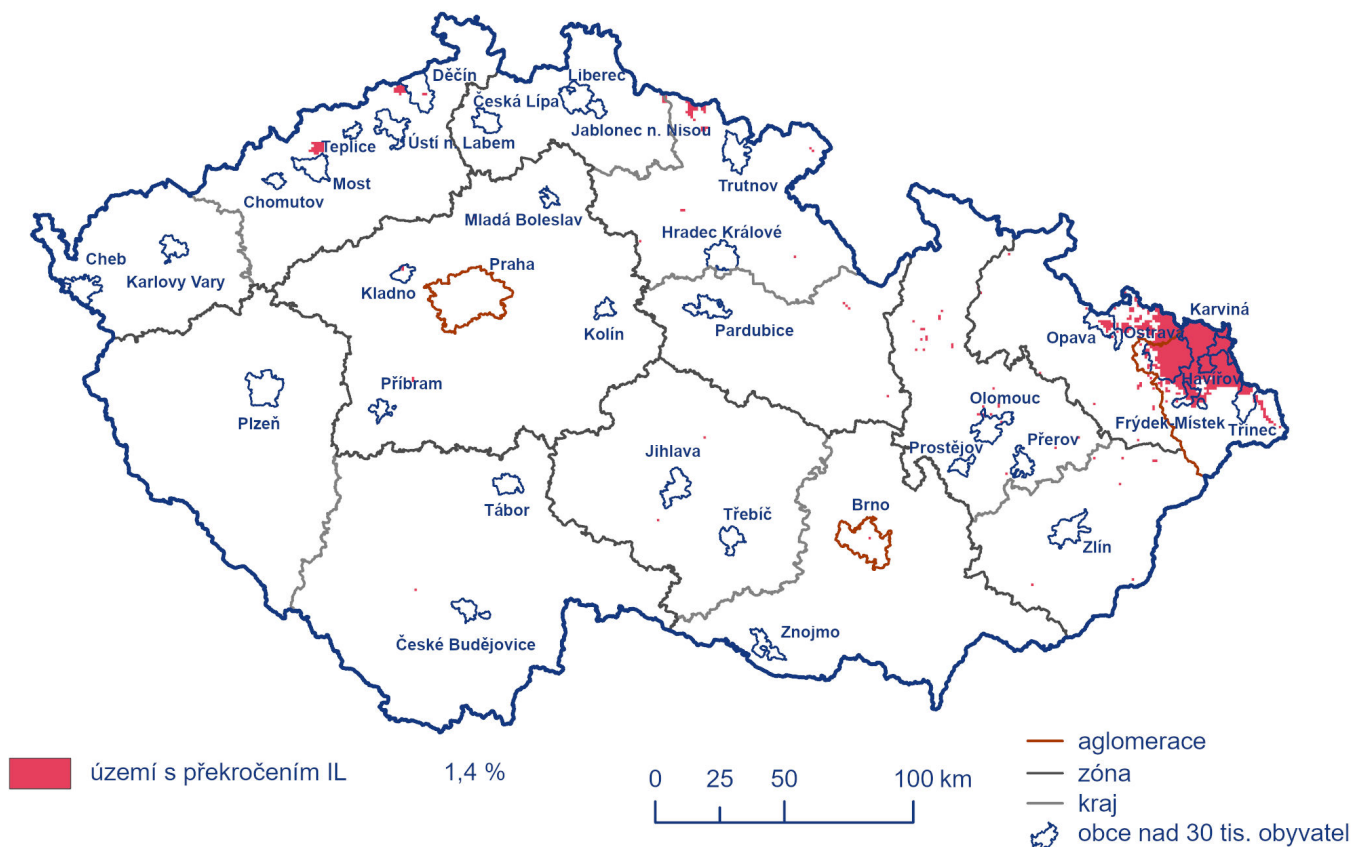
Tab. VII.1.1 Plocha území s překročením imisního limitu (%) a podíl exponovaných obyvatel žijících v nadlimitních oblastech (%) v rámci České republiky, 2024

Česká republika	Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění						
	Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy		Bod 4 přílohy	
	PM ₁₀	SO ₂	Souhrn překročení IL	BaP	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃	Celkový souhrn překročení s O ₃
	36. max 24h průměr > 50 µg·m ⁻³	4. max 24h průměr > 125 µg·m ⁻³		roční průměr > 1 ng·m ⁻³		26. nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³	
Obyvatelé	0	0,1	0,1	7,3	7,4	0,03	7,5
Plocha	0,003	0,03	0,03	1,3	1,3	0,1	1,4

1 Roční imisní limit pro PM₁₀, PM_{2,5}, benzo[a]pyren, NO₂, olovo, kadmium, arsen, nikl a benzen, imisní limit pro CO (max. denní 8hod. klouzavý průměr), denní imisní limit pro PM₁₀ a SO₂, hodinový imisní limit pro SO₂ a NO₂.

Obr. VII.1.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2024

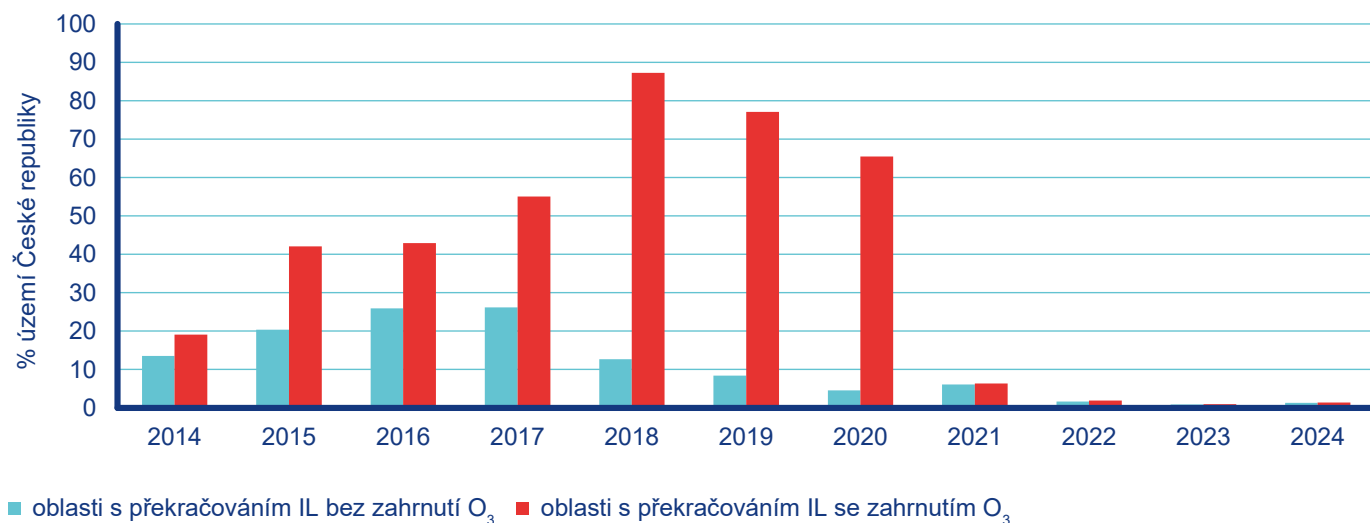
Obr. VII.1.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2024

Tab. VII.1.2 Překročení imisního limitu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, 2024

Zóna / aglomerace	Kraj	Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění						
		Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy		Bod 4 přílohy	
		PM ₁₀ 36. max 24h průměr > 50 µg·m ⁻³	SO ₂ 4. max 24h průměr > 125 µg·m ⁻³	Souhrn překročení IL	BaP roční průměr > 1 ng·m ⁻³	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃ 26 nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³	Celkový souhrn překročení s O ₃
Aglomerace Praha	Praha	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Čechy	Středočeský kraj	-	-	-	0,05	0,05	-	0,05
Zóna Jihozápad	Jihočeský kraj	-	-	-	0,01	0,01	-	0,01
	Plzeňský kraj	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	0,01	0,01	-	0,01
Zóna Severozápad	Karlovarský kraj	-	-	-	-	-	-	-
	Ústecký kraj	-	0,41	0,41	0,04	0,45	0,28	0,73
		-	0,25	0,25	0,02	0,28	0,17	0,45
Zóna Severovýchod	Liberecký kraj	-	-	-	-	-	0,21	0,21
	Královéhradecký kraj	-	-	-	0,13	0,13	0,85	0,97
	Pardubický kraj	-	-	-	0,09	0,09	-	0,09
		-	-	-	0,08	0,08	0,38	0,46
Zóna Jihovýchod	Kraj Vysočina	-	-	-	0,03	0,03	-	0,03
	Jihomoravský kraj bez Brna	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	0,01	0,01	-	0,01
Aglomerace Brno		-	-	-	-	-	0,43	-
Zóna Střední Morava	Olomoucký kraj	-	-	-	0,49	0,49	0,01	0,51
	Zlínský kraj	-	-	-	0,15	0,15	0,03	0,18
		-	-	-	0,35	0,35	0,02	0,37
Zóna Moravskoslezsko		-	-	-	5,63	5,63	0,06	5,69
Agglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek	Moravskoslezský kraj	0,11	-	0,11	40,71	40,71	-	40,71
		0,04	-	0,04	17,88	17,88	0,04	17,93

Tab. VII.1.3 Překročení imisního limitu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % obyvatel 2024

Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění									
Zóna / aglomerac	Kraj	Bod 1 přílohy			Bod 3 přílohy		Bod 4 přílohy		
		PM ₁₀ 36. max 24h průměr > 50 µg·m ⁻³	SO ₂ 4. max 24h průměr > 125 µg·m ⁻³	Souhrn překročení IL	BaP roční průměr > 1 ng·m ⁻³	Celkový souhrn překročení bez O ₃	O ₃ 26. nejvyšší max. denní 8h klouzavý průměr (v průměru za 3 roky) > 120 µg·m ⁻³	Celkový souhrn překročení s O ₃	
Aglomerace Praha	Praha	-	-	-	-	-	-	-	-
Zóna Střední Čechy	Středočeský kraj	-	-	-	0,73	0,73	-	-	0,73
Zóna Jihozápad	Jihočeský kraj	-	-	-	0,24	0,24	-	-	0,24
	Plzeňský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	0,12	0,12	-	-	0,12
Zóna Severozápad	Karlovarský kraj	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ústecký kraj	-	1,32	1,32	0,52	1,85	0,01	1,86	1,86
		-	0,98	0,98	0,39	1,36	0,01	1,37	1,37
Zóna Severovýchod	Liberecký kraj	-	-	-	-	-	-	-	-
	Královéhradecký kraj	-	-	-	1,04	1,04	0,005	1,04	1,04
	Pardubický kraj	-	-	-	0,58	0,58	-	0,58	0,58
Zóna Jihovýchod		-	-	-	0,58	0,58	0,002	0,58	0,58
	Kraj Vysočina	-	-	-	0,65	0,65	-	0,65	0,65
	Jihomoravský kraj bez Brna	-	-	-	-	-	-	-	-
Aglomerace Brno		-	-	-	0,25	0,25	-	0,25	0,25
Zóna Střední Morava		-	-	-	-	-	0,88	0,88	0,88
	Olomoucký kraj	-	-	-	2,94	2,94	-	2,94	2,94
	Zlínský kraj	-	-	-	2,15	2,15	-	2,15	2,15
Zóna Moravskoslezsko		-	-	-	2,56	2,56	-	2,56	2,56
Agglomerace Ostrava/Karviná/ Frýdek-Místek		-	-	-	26,34	26,34	-	26,34	26,34
	Moravskoslezský kraj	-	-	-	80,14	80,14	-	80,14	80,14
		-	-	-	61,37	61,37	-	61,37	61,37

Obr. VII.1.3 Překročení imisního limitu v České republice, % plochy, 2014–2024

z hlediska překračování zákonných imisních limitů v roce 2024 přispěla zejména realizovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na všech typech zdrojů, tj. obnova kotlů v domácnostech i postupující obnova vozového parku a opatření na velkých zdrojích (kap. II. a IV.). Významný podíl měla především obnova kotlů v domácnostech a přechod domácností na vytápění alternativními způsoby v posledních letech, což vedlo k poklesu emisí benzo[a]pyrenu a tím jeho koncentrací v ovzduší. K nižšímu znečištění ovzduší značně napomohl i výskyt atypických meteorologických podmínek (nadprůměrné teploty a srážky) a dobré rozptylové podmínky v zimních měsících, zejména v únoru. V ostravském regionu se navíc projevil jak efekt ukončení hutní prvovýroby společnosti Liberty Ostrava a. s., tak pokles znečištění z dálkového transportu z Polska, kde stejně jako v ČR probíhají opatření na zlepšení kvality ovzduší.

v ročence hodnoceny nadlimitní koncentrace odhadnuté z plošného mapování alespoň na území národních parků a chráněných krajinných oblastí (Tab. VII.2.1). V roce 2024 došlo k překročení alespoň jednoho z těchto limitů na cca 0,02 % území NP a CHKO (v roce 2023 na cca 4 %; Obr. VII.2.1).

Nadlimitní koncentrace NO_x se vyskytují zejména v okolí dopravních komunikací; z hlediska nejhodnotnějších přírodních částí ČR došlo k překročení imisního limitu pro NO_x na velmi malém území CHKO Labské pískovce a Litovelské Pomoraví (Tab. VII.2.1; Obr. VII.2.2).

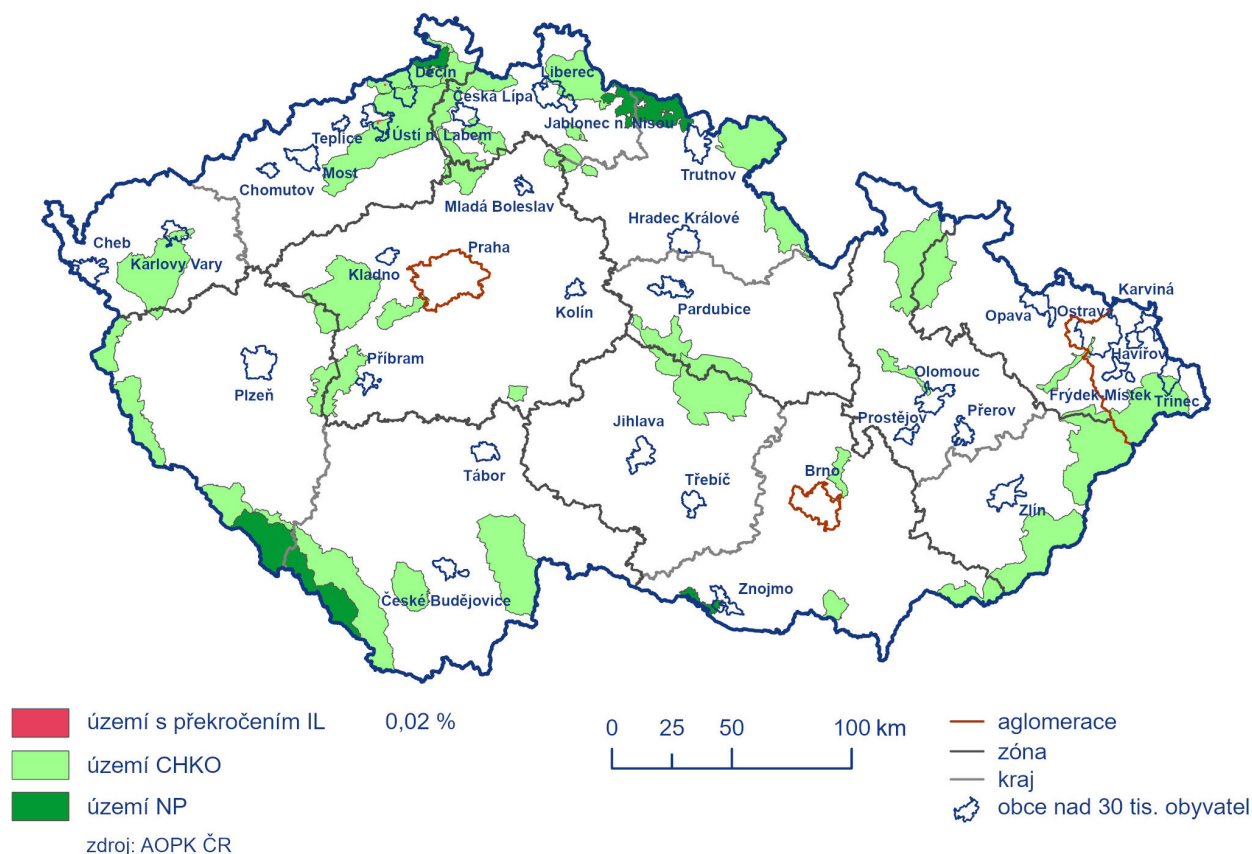
V roce 2024 byla plocha s překročeným imisním limitem pro AOT40 vymezena pouze na velmi malém území CHKO Labské pískovce (Tab. VII.2.1).

V roce 2024, stejně jako v předchozích letech, nebylo na území žádné CHKO ani NP odhadnuto překročení imisního limitu pro roční ani zimní průměrnou koncentraci SO₂.

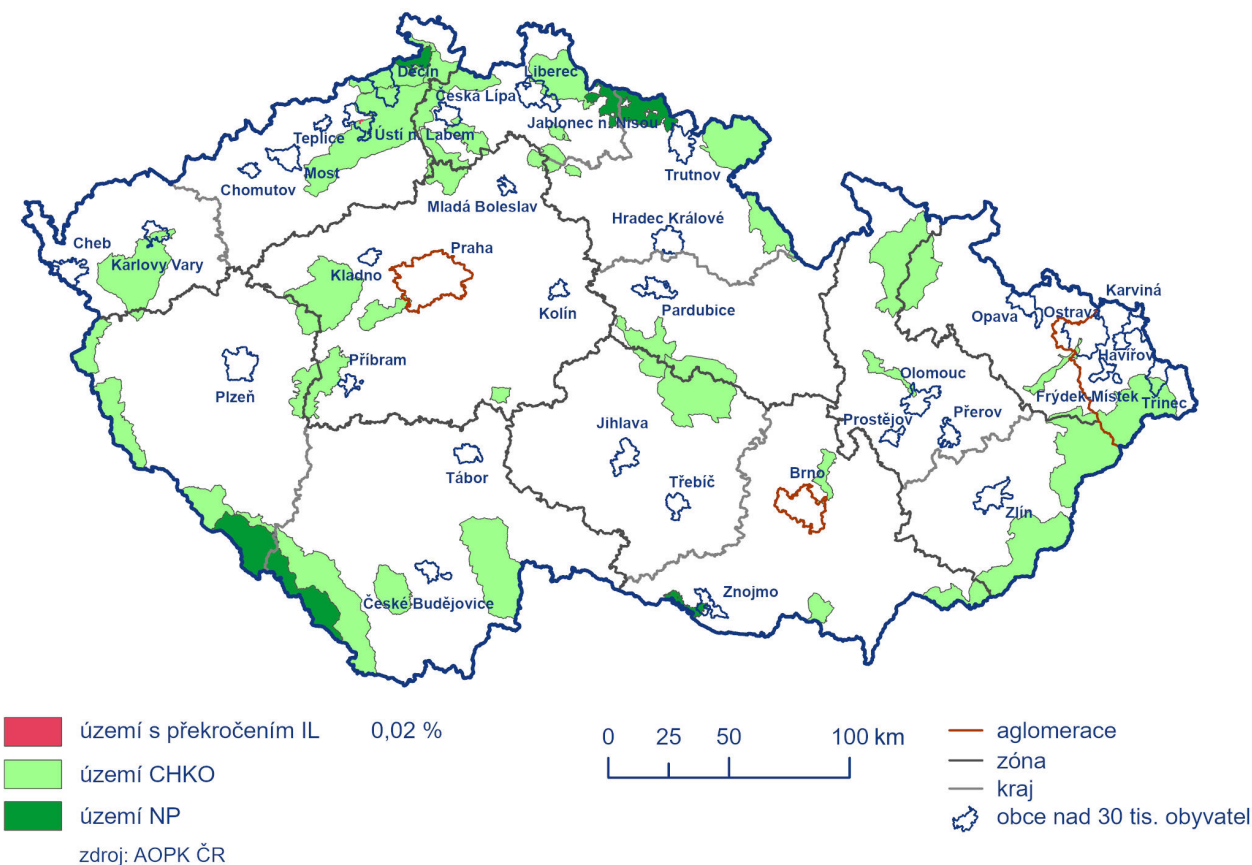
VII.2 Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany ekosystémů a vegetace

Dle platné české legislativy se hodnotí překročení imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace² pouze na venkovských a v případě ozonu i na předměstských pozadových stanicích. V české legislativě nejsou stanovené oblasti, ve kterých se má sledovat úroveň koncentrací znečišťujících látek vzhledem k limitům pro ochranu vegetace a ekosystémů. Z tohoto důvodu jsou

² Imisní limit pro roční a zimní průměrnou koncentraci SO₂, imisní limit pro roční průměrnou koncentraci NO_x a imisní limit pro O₃ vyjádřený jako expoziční index AOT40.

Obr. VII.2.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu ekosystémů a vegetace na území NP a CHKO se zahrnutím přízemního ozonu, 2024

Obr. VII.2.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu ekosystémů a vegetace na území NP a CHKO bez zahrnutí přízemního ozonu, 2024

Tab. VII.2.1 Překročení imisního limitu (NO_x a AOT40) pro ochranu ekosystémů a vegetace v rámci NP a CHKO, % plochy NP a CHKO, 2024

NP + CHKO	NO _x	O ₃	Souhrn
	roční průměr > 30 µg·m ⁻³	AOT 40 > 18 000 µg·m ⁻³ ·h	
Krkonošský národní park	–	78	78
NP České Švýcarsko	–	–	–
NP Podýjí	–	–	–
NP Šumava	–	–	–
CHKO Beskydy	–	–	–
CHKO Bílé Karpaty	–	–	–
CHKO Blaník	–	–	–
CHKO Blanský les	–	–	–
CHKO Brdy	–	–	–
CHKO Broumovsko	–	–	–
CHKO České středohoří	0,2	–	0,2
CHKO Český kras	–	–	–
CHKO Český les	–	–	–
CHKO Český ráj	–	–	–
CHKO Jeseníky	–	–	–
CHKO Jizerské hory	–	–	–
CHKO Kokořínsko – Máchův kraj	–	–	–
CHKO Křivoklátsko	–	–	–
CHKO Labské pískovce	–	0,4	0,4
CHKO Litovelské Pomoraví	0,1	–	0,1
CHKO Lužické hory	–	–	–
CHKO Moravský kras	–	–	–
CHKO Orlické hory	–	–	–
CHKO Pálava	–	–	–
CHKO Poodří	–	–	–
CHKO Slavkovský les	–	–	–
CHKO Šumava	–	–	–
CHKO Třeboňsko	–	–	–
CHKO Žďárské vrchy	–	–	–
CHKO Železné hory	–	–	–